

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 — Ziarul apare Marțea și Vinerea —

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 — Articole nepublicate nu se înapoiază. —

Prețul inserțiunilor: un șir peti 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Adunarea Asociațiunii în Timișoara

(=) Unul dintre orașele principale ale țării, Timișoara, centru important din multe puncte de vedere și, pe vremuri, capitala Bănățului și Voivodinei, primește între zidurile sale istorice pe cei întruniți, în ziua Adormirii Născătoarei de Dumnezeu la adunarea generală a societății noastre culturale: *Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român*.

Constituit, acest așezământ, în anul 1861, nu fără multe greutate și sbuciumări, ținta înființării sale era a veni în ajutorul bisericii și școalei române, prin cultivarea limbii și literaturii, a istoriei și a bunelor moravuri, precum și prin răspândirea cunoștințelor trebuincioase progresării economice, comerciale și industriale la poporul românesc din cuprinsul țării Ardealului.

Președinții zeloși și desinteresati, începând cu Andrei Șaguna și până la Andrei Bărsănuș, în colaborare cu tot ce avea țara mai distins, au contribuit ca această societate culturală să reoaglindească în trecutul ei de peste o jumătate de secol întreaga desvoltare a poporului român ardelenesc. Lucrarea, îndeplinită în acest răstimp de Asociațiune și despărțăminte sale, o putem reasuma în următoarele: Tipărirea și lățirea de cărți, broșuri și publicații periodice, acordarea de burse și ajutoare tinerimii școlare, înființarea de cooperative și alte însoțiri, organizarea de expo-

ziții, întocmirea de biblioteci sătești, cursuri și conferințe în sate și orașe, aranjarea unui muzeu etnografic și istoric în clădire construită anume, — și alte asemenea lucrări. Numeroase și felurite piedeci a întâmpinat în activitatea ei. Dar, succesele obținute au smuls în cele din urmă recunoașterea chiar și a reprezentanților poporului maghiar din Ardeal, cari urmăreau mereu îngrijorați lucrările Asociațiunii și trebuiau vrând nevrând să constate faptul manifestărilor unei *culturi* înverdate naționale la poporul cel batjocorit și asuprit în toată vremea. După câțva timp, în anul 1885, înșiși maghiarii ardeleni iau pildă dela Asociație și întemeiază o societate culturală în Cluj, instituția lor *Emke*, cu ramificații întinse peste întreg Ardealul, și având de membri și sprijinitori pe toți politicienii maghiari din această țară și din Ungaria. Conform mijloacelor sale materiale puternice, și conștient condusă, instituția ungurească dela Cluj sprijinită de public și de guverne, a desvoltat o vastă lucrare pe toate terenurile. Pe teren cultural, dă naștere la sute de școale, biblioteci, coruri, cheltuind milioane în acest scop; pe teren economic și industrial, aceeaș febrilă propagandă; pe teren financiar, înființează bănci și folosește banii pentru colonizări, — ear fondurile și le sporește prin legat, donațiuni, colecte, venite dela petreceri, taxe de membri și chiar *impozite* suplimentare asupra locuitorilor din județe ardelenice. Cu mână largă s'a contribuit pentru această societate, care în vreme foarte

scurtă obține o parte însemnată din rezultatele, ce le doreau conducătorii săi, pentru promovarea intereselor maghiare prin încercările de maghiarizare a «naționalităților» și în special a românilor, ca cei mai numeroși, prin urmare cei mai periculoși pentru integritatea statului ungar.

Asociațiunea noastră lucrează între români și pentru români. De aceea, din acest punct de vedere, se și deosebește de *Emke*, — ea n'are nevoie d'a se organiza în societate *politică*; ci rămâne, mai ales acum, societate pur *culturală*.

Ea însă va trebui ferită și de *politică partidelor*, — cum bine s'a accentuat aceasta în adunarea din anul trecut, ținută în Sibiu.

Orcă veleității politice au să fie înlăturate din mijlocul Asociațiunii. Am văzut, în adunarea aceea generală, când urmă să se aleagă noul comitet, ce sgomot și agitare se deslănțuise, încât capii bisericești, prezenți la adunare, s'au simțit obligați a ridica glasul și a pleda pentru potolirea pornirilor pătimase.

«Cultura trebuie înălțată d'asupra patimilor zilnice», a exclamat atunci Arhiereul nostru.

Adunarea dela Timișoara este chemată să găsească modalitățile ca sciziunile, ivite pe o clipă, să dispară cu desăvârșire și locul lor să-l ocupe energiile de care avem neapărată trebuință pentru *desvoltarea culturală unitară* a neamului românesc din noul stat.

FOIȘOARA

Vis și realitate

Am sosit târziu dela secerat. Era pe înserate. Ciăcașilor, cari au venit să facă «ziua popii», le dau de cină, le scriu numele pe «listă», după care pofindu-ne unul-altuia noapte bună, încet încet se străcoară cu toții cătră casă.

După cina căsenilor și retragerea lor spre culcare, înainte de a mă lăsa spre odihnă, mai citesc gazetele acum sosite. Fug peste ele cu ochii, să aflu ce mai este prin lume; aflu cu litere mai mari scris că pacea dela Lausanne s'a încheiat... Obosit de lucrul câmpului, adorm cu gazeta în mână... Un vis ciudat se desfășură prin creerii mei.

Mă aflu în Constantinopol, în orașul marelui Constantin, între zidurile cărui s'au adunat atâtea bărbați însemnați de-ai bisericii, unde a învățat un Ioan gură de aur, unde atâtea prelați celebri și-au spus ce au avut mai scump în sufletele lor. Mă cuprinde dorul să văd bisericile însemnate, cum e Sf. Sofia, a Sf. Apostoli, să văd sălile însemnate, unde s'au ținut soboare, aducându-se legi și rânduești pentru biserica creștină de pretutindenea.

Eram îmbrăcat în fevereandă; mă frământam cu gândul, cum am ajuns aici? Dar mă văd cu mai mulți preoți, din fiecare eparhie cu câțiva preoți, protopopi, în funte cu Chiriarchul, asemenea fiind reprezentate toate bisericile ortodoxe. Au venit departe din orient călugări în gluga lor din peri de cămilă, preoți din Rusia trecuți prin haidueștiile celor lăpădați de Dumnezeu. Eram de față toți patru patriarhi, pe lângă al Constantinopolului, acolo a fost al Ierusalimului, al Antiochiei, al Alexandriei, chiar și bătrânul Tichon al Moscovei: toți ierarhii bisericii ortodoxe îmbrăcați în splendide ornate.

Corurile cântau imnuri de laudă, tunurile bubuiau, sirenele vapoarelor șuerau, aeroplanele făceau zgomot prin văzduh. Eram de față reprezentanții tuturor bisericilor creștine; acolo erau trimișii Papei dela Roma, pastorii protestanți, chiar și predicatorii baptiști. Domnitorii creștini, în frunte cei ortodoksi, escortați de plutănele de gardă, unul mai strălucitor decât altul. Nu știai unde să te uiți, văzând atâtea măreție. Ce să însemneze sărbarea aceasta? Mă desmeticesc puțin: am venit toți din toată lumea, ca să luăm parte la predarea acestui oraș creștinătății, împreună cu toate locurile sfinte, unde blândul Nazarinean a văzut prima dată lumina soarelui, unde a învățat, a pătimit și s'a preamărit.

Cu toate că în faza ultimă din război au biruit turcii, totuș popoarele creștine care au fost dătătoare de ton la pacea dela Lausanne au dus la îndeplinire, în veacul al XX-lea, ceace n'au putut duce în deplinire atâtea cruciate. Dragostea creștinească a legat omenimea într'un mănunchi, și'n această formă au isbutit.

Se vorbește între toți, că au pus la o parte toate deosebiriile confesionale, încât toți creștinii de pe rotogolul pământului voesc a întreprinde pași pentru întretinerea unui sinod mare, care nu poate fi altul, decât al VIII ecumenic, avându-se a se ține în vestita biserică, pe care au fost prefăcut-o turcii în moșee turcească, — această biserică, Sf. Sofia, se redă astăzi creștinătății. Intre punctele mai însemnate era chiar resfințirea acestei catedrale, a capodoperei stilului bizantin.

Eram cu toții înaintea măreței clădiri. Se vorbea că acum se vor deschide zidurile bisericii și va ieși acel vlădică cu potirul și discul aducând sf. daruri și mâni, ca să și sfârșească liturgia pe care n'a terminat-o când au cuprins turcii biserica, ci s'a închis între ziduri. Vorbeau că nu poate fi altul decât actualul patriarh din Constantinopol, patriarhul Meletie, pentru aceea nu-i între ceilalți patriarhi.

Turcilor li s'a dat voe, să mai strige servitorii bisericii din turnulețele ridicate lângă cate-

Presă dușmănoasă statului

Rar ni s'a dat să constatăm o denaturare mai strașnică a adevărului, ca într'un ziar săsesc din Sibiu, în *S. D. Tageblatt*, — organ cunoscut încă de când cu stăpânirile ungare, în special de pe vremea războiului din urmă, — ca neîmpăcat dușman al poporului românesc de pretutindeni.

Calomniile publicate mai nou (în 8 August 1923) în acest ziar erau atât de ordinare, încât înșiși advocații sași s'au simțit îndemnați a declara (în *Tageblatt* din 12 August) că sânt străini de articolul injurios reprodus de numitul ziar (în 8 August), afirmativ după *Times*. (Noi ne îndoim însă că ziarul englez să fi publicat, dela corespondenții săi, bâdărăniile reproduse fără rezerve în *Tageblatt*. Red.)

Aceiași advocați sași mai declară, că în urma unei experiențe de cinci ani *nu au constatat nici un fapt* care ar justifica învinuirile grave (aduse de *Times-Tageblatt*) justiției statului român, afirmând că «sașii vor trebui să se obișnuiască cu justiția română, în care *bacșișul* oacă rol însemnat».

Abea acum, după aceste declarații și după patru zile de meditare, redacția dela *Tageblatt* s'a hotărât a scrie, că nu se identifică cu articolul ziarului englez (al cărui număr nici acum nu poate să-l numească preciz).

Constatăm, cu acest prilej, următoarele:

Am observat că de un timp încoace *presa săsească și ungurească*, lipsită de orice bunăvoință pentru consolidarea statului unde trăește, alege, cu răvnă vrednică de cauză mai bună, *tot ce este defectuos* în patria noastră, pentru a lovi neîncetat în țara și poporul, care o tolerează.

Ascultați, de pildă:

«Cuvântul *Român*, — zicea *Times-Tageblatt* — înseamnă mai demult, în Ardeal, un vâcar, un cioaban, o slujnică sau un tăietor de lemne în codru; iar astăzi înseamnă *guvernarea*... («Früher bedeutete in diesem Teil des Landes das Wort *Române* einen Viehhirten, einen Holzfäller oder eine Dienstmagd. Jetzt bedeutet es die Regierung»).

Pe asemenea căi și în astfel de ton, fi-rește, că nu ne putem întâlni. Cu polemii și vorbe de duh problematic nu se câștigă nimic. Faptele au să vorbească.

Noi știm, b. o. că statul român acordă ajutoare cu mult prea mari sașilor în raport cu numărul lor disparent (care e mai mic de un sfert de milion de suflete). Dacă presa acestui mic popor vorbește cu adevărat în numele lui, nu rămâne de cât să sufere și consecvențele în deplină solidaritate.

Opinia publică românească cere sancțiuni. Căci, răbdarea noastră, peste un anumit hotar, încetează d'a fi virtute cetățenească..

Ura împotriva limbii române. Ne spun sașii noștri, — vorbim de războinicii confracți dela ziarul *Times Tageblatt*, — că ungurii nu cereau niciodată (!) ca numirile străzilor în «localități germane» (*deutsche Ortschaften*!), să fie scrise în ungurește. —

Cum a fost, cum n'a fost pe vremurile ungurești, s'o lăsăm deocamdată încurcată; dar a caracteriza și astăzi localități ca Brașovul și Sibiu cu titlul de «*deutsche Ortschaften*», — orașe unde trăesc câteva mii de români, — și a protesta mereu împotriva numirilor românești, nu înseamnă decât: ură împotriva limbii statului român..

Și dacă ziceți că «e mai bine în Ungaria» de care vă arde dorul, — Tisa nu-i departe, iubiți confracți! Acolo veți găsi, poate, privilegiu nouă. — Tot d'ale concetățenilor noștri sași:

Redactorul organului lor brașovean, dl Emil Neugeboren, se crede autorizat a acorda întrevorbiri unor ziariști din București, ca pe urma declarațiilor sale ziarele minoritare să aibe material de raportat străinătății și de agitat înăuntrul țării. Intre numeroasele aprecieri nefavorabile, făcute de dl Neugeboren stărilor din România nouă, se cuprinde și critica sa asupra politicii școlare urmate de guvernul nostru. Această politică, afirmă numitul domn, «aduce viu aminte de procedarea fostului *guvern ungar* față de școalele românești». Observarea aceasta nu este lipsită de oarecare haz, când știe toată lumea din Ardeal, — dar n'o prea știu la București, — că dl Emil Neugeboren fusese *unul din stâlpii aceluia guvern ungar*, care prigonea pe români. Astăzi fruntașul saș își ține de datorie, consecvent vechilor simpatii pentru Budapesta, să apere școalele maghiare care fac educație irelevantă în România, — o apărare săvârșită cu multă rafinerie, dar cu atât mai condamnabilă.

Viitoarele proiecte de legi Ziare care stau aproape de guvern, vestesc că în sesiunea parlamentului ce se întrunește peste două luni se vor prezenta următoarele proiecte de legi:

1. Proiectele cu caracter financiar, adecă impozitele directe și legea timbrului;
2. Proiectele refacerii serviciilor și industriilor dăunate de război;
3. Noua organizare a căilor ferate;
4. Codul muncii, unificarea magistraturii, *reforma bisericească și cea școlară*;
5. Reforma administrativă și noua lege electorală.

După vizita delegaților, trimiși de Societatea Națiunilor, să facă o anchetă în Ardeal în privința acuzațiilor de rău tratament a minorităților, ziarele elvețiene Gazette de Lausanne și La Tribune de Lausanne arată, că delegația s'a interesat de aproape de populație, a primit pe reprezentanții bisericilor și școalelor minoritare, cu care s'au întreținut multă vreme, și nu s'a aflat nici un singur caz de asuprire sau de rău tratament al minorităților din România.

Aniversarea victoriei dela 1917

În fiecare an proslăvim ziua măreață de 6/19 August, atât în sfintele locașuri ale țării, cât și pe locul luptei, la *Mărășești* în veci glorioși, unde, înainte cu șase ani, armatele dușmane au fost biruite, furia teutonă înfrântă de avântul ostașului român, care a dovedit că adevăr a grăit celce zicea: «*Pe aici nu se trece!*»

Serbarea din anul acesta, în ziua «Schimbarea la față a Domnului», a fost organizată de dl general de divizie Ion Popescu, preșe țintele societății «*Mărășești*», încredințat din partea ministerului de război.

În aceeași zi s'a serbat și punerea pietrei fundamentale a *Bisericii Neamului*, care se ridică din inițiativa I. P. S. Sale mitropolitului Pimen al Moldovei și a Societății ortodoxe a femeilor române.

De față erau pe locul numit *la Răzoare*, — unde s'au dat groaznicele lupte, — numeroși asistenți din toate unghiurile țării. Afară de I. P. S. Sa mitropolitul Pimen au venit PP. SS. LL. episcopul militar Justinian, Lucian al Romanului și Niculescu al Buzăului, generali, ofițeri superiori și inferiori, mulți preoți ș. a.

După serviciul divin, săvârșit de P. S. Sa episcopul militar Justinian cu mare asistență, au urmat cuvântările, în care s'a făcut un scurt istoric al luptelor din 6/19 August 1917 dela *Mărășești*, și s'a slăvit memoria eroilor cari cu sângele lor au salvat prestigiul țării.

Întreaga asistență a pornit apoi spre locul, unde s'au început lucrările pentru ridicarea *Bisericii Neamului*.

Serviciul religios se oficiază de către I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei, împreună cu episcopii de Roman și de Buzău, înconjurați de tot clerul.

După oficierea slujbei, I. P. S. Sa Mitropolitul Moldovei dă citire pergamentului de înălțare a *Bisericii Neamului*, după care e semnat de întreaga oficialitate; vorbește apoi despre însemnătatea mausoleului ce se ridică în cinstea eroilor morți pentru țară. (Frumoasa cuvântare o vom publica în numărul viitor).

Dna Alexandrina Cantacuzino, vorbește despre însemnătatea acestui mausoleu, — după care citește următoarea telegramă a dlui N. Mișu, ministrul palatului, trimisă Soc. ortodoxe naționale a femeilor române în numele M. S. Regelui:

«*Majestățile Lor Regele și Regina binevoesc a mă însărcina să vă comunic că cu toată dorința ce au de a asista la punerea pietrei fundamentale a Bisericii Neamului la Mărășești, regretă din toată inima de a nu putea lua parte la ceremonia dela 6/19 ale acestei luni, fiind absente din țară, dar ei vor fi cu gândul și sufletul la această evlavioasă și înălțătoare slujbă.*»

Dna Cantacuzino citește apoi telegrama următoare trimisă M. S. Regelui:

«De lângă temelia Mausoleului Neamului, în care cu evlavie se va pomeni numele Majestății Voastre și al eroilor, făuritori unității

drală, cuvinte din coran, ca de rămas bun, — apoi intră creștinii.

Se vorbea, minunea minunilor, că tenciuiala pusă de turci pe cupolă a început să crepe și să cadă, încât se vede chipul Mântuitorului, a celor 4 Evangheliști, apoi a cetelor îngerești..

Dar eată aceasta a fost vis vizat. Ce minune, să visez eu de Constantinopol!

Imi deschid ochii mai bine, și — văd chiar *contrarul*. Muzica otomană, ienicerii cu săbiile încovoiate, spahii pe cai sprinteni, drapelul verde cu semiluna, după care vine califul cu preoții lui, aducând relicviile marelui profet, cu escortă de-a ienicerilor, după care Mustafa Kemal Pașa și generalul Ismet Pașa, pe cai albi, în mare ținută, cu fesuri roșii.. Apoi reprezentanții țărilor mari, mijlocii și mici — creștine, chiar între ei și delegatul «scaunului apostolesc» dela Roma. Dar unde se îndreaptă acest corteg? — Chiar la *Sf. Sofie*, să aducă mulțămire lui Alah și Profetului, — căci otomanilor li s'a pecetluit dreptul asupra însemnatului oraș și asupra ținuturilor reclamate de creștini, — s'a pecetluit chiar din partea popoarelor creștine, dându-li-se drepturi mai mari de cum au avut cu sute de ani înainte. Li-a stat în tot războiul de ajutor chiar «scaunul apostolesc».

În bucuria aceasta mare, otomanii n'au putut răbda pe patriarhul actual, — care a început

strângerea bisericilor ortodoxe, care a avut îndrăzneala să viseze vedenia dela început, — fiind silit a-și părăsi scaunul patriarhal. Marilor puteri li-a succedat, cu poliția lor, aflătoare în oraș, să poată escorta pe eruditul prelat Meletie, ca în bucuria lor turcii să nu-l insulte.

Așa, pe lângă cortegul de bucurie al otomanilor, merge un corteg trist, persoane îmbrăcate în rasă simplă călugărească, tăcuți pășind, în mijloc cu patriarhul Meletie..

Pr. Cornel Georgea

O carte nouă pentru tineret

Moș Stan, Schițe și nuvele pentru copii, de I. A. Bassarabescu, «Biblioteca Tinerimii», din edit. «Cultura Națională» (25 lei).

A apărut în timpul din urmă o carte, care va aduce bucurie în sufletele copiilor: «*Moș Stan*».

Autorul volumașului este profesorul din Ploiești, cunoscutul scriitor dl I. A. Bassarabescu.

Din aproape toate schițele volumașului se desprinde duioșia omului blând, care n'ar vrea să rănească nici chiar cu o vorbă spusă'n treacăt. «*Moș Stan*», îngrijitorul din curte al casei — aproape toate bucițile ne descriu amintiri din copilăria autorului — *Moș Stan*, isbucnește, când

copilul e prins că i taie nasturii dela mantaua-i militară, să se joace «a târg de nasturi» cu copiii: «Bine, moșulică, te bucuri la un om sărac? D'abia lupt pentru o pâine și dta, în loc să mă ajuți, mă lași să umblu desbrăcat la earnă?» Copilul pleacă, rușinat, capul în pământ și i pare rău. — «Mama Maria» nevasta lui «*Moș Stan*», (cea care spunea chiar și vițelului: «Dumărică, vin la maica!»,) păcălită de băiat își scrântește o mână și-și jupoaie vârful nasului spre marea spaimă a tartorului de băiat. — Bunicul, chiar și după moartea bunicii, dă daruri nepoțelilor neastâmpărați, de ziua bunicii, scriind cu mare trudă o epistolă, care parcă ar fi venit din cer: «Copii, de aici din cer văd tot. Nu mai supărați pe bietul bătrân, căci e bolnav și slab... Ca mâne o să moară și el...» Și scrisoarea a pus-o pe patul bunicii moarte, în odaia neschimbată! — «Voicu» își baricadează vâcuța, pe Sâmbotica, să nu i-o vândă la licitație și pe ea, când dă pacostea pe fratele său. — Oamenii își iartă unul altuia, durerea le este medicină.

Mai vin și prețioase amănunte pentru mentalitatea copiilor: Când moare un dascăl, «*Domnu*», copilul de nouă ani se bucură în taină de zilele de vacanță! — De vițelului Dumănică nu se mai apropie copiii, după ce e trimis la pășunat cu cei mari, de teamă să nu le crească și lor cornițe, cum le spune mama lor, arătându-le cucuțele ce se ivesc în capul lui Dumă-

naționale, aducem omagiul nestrămutatului devotament al societății ortodoxe către Marele Căpitan, care aici pe această câmpie cu oastea sa a înfăptuit visul milenar al neamului nostru. Să trăiți mulți ani pentru a ne duce la alte biruințe».

Vorbește apoi dna Zoe Râmnicănu, după care la cuvântul dl general de divizie Rudeanu, în numele armatei române, ș. a.

Sol'emnitățile au luat sfârșit la ora 2 d. a. 1, după care a urmat o masă comună.

Congresul clerului din România

Asociația generală a clerului nostru din întreaga țară își va ține congresul în Octombrie a. c.

Comitetul asociației este convocat pentru luna Septembrie, 3 și 4 st. n. în București spre a lua în discuție prealabilă chestiunile ce se vor discuta la congres și a regula și alte chestiuni.

Obiectul discuției îl vor forma următoarele puncte:

1. Averile bisericești din România întreagă, din punctul de vedere canonic și legal, cum și față cu trebuințele vremii, în cadrul rolului bisericii în mijlocul poporului.

2. Mijloacele de trai ale clerului în legătură cu cerințele misiunii și vieții preotului și față cu legile noi ale statului și cu trebuințele poporului din vremea de azi.

3. Stabilirea unui program de activitate pentru răspândirea învățării creștine în mijlocul poporului.

Preoții, cari se interesează de viitorul bisericii, să lucreze pe toate căile să nu se întârzie comunicarea delegațiilor preoților ce urmează a lua parte la congres.

Toate comunicările se vor trimite: în Boulevardul Carol nr. 55, pe adresa «Asociației generale a clerului».

Cursurile dela Mănăstirea Neamțu

Am anunțat că deschiderea cursurilor de vară dela Mănăstirea Neamțu s'a făcut Duminică în 12 i. c.

După ce conferențiarul, invitații și publicul au luat parte la serviciul religios oficiat în biserica mănăstirii de către I. P. S. Pimen mitropolitul Moldovei, înaltul prelat a trecut în sala cea mare dela arhondarie, unde, în fața unui numeros auditoriu, a ținut o cuvântare despre însemnătatea mișcărilor culturale cu caracter religios.

Aceste mișcări vor avea menirea de a consolida biserica și neamul românesc, și vor preveni pe credincioși de influențele nefaste ale sectelor.

Implorând binecuvântarea cerească asupra ascultătorilor și asupra norodului adunat la aceste conferințe, I. P. S. Pimen declară cursurile deschise.

Dl Dr. Ștefan Bogdan arată că aceste cursuri au de scop să restabilească faima trecutului.

nică. — Școlarul leneș, strâns cu ușa, vrea să înșele pe profesor, spunând într-o răsufiere, cuvinte inventate, la geografie («Munții Boemiei»).

În ce este meșter autorul este descrierea naturii și a «naturii noastre», ca și în schițele sale pentru oamenii mari. Cu câteva trăsături de condei vrea să ți evoce, și-i reușește de cele mai multe ori, un peisaj sau să-ți descrie o stradă de mahala, o odaie etc. H. P. P.

Conferențele Părintelui Grigorie (Galaction).

— Dela vremea hirotoniei sale, 8/21 Septembrie 1922 Păr. Grigorie Pișculescu, cunoscut mai mult sub numele său de scriitor Gala Galaction, a desfășurat o intensă activitate de predicator și conferențiar. În fiecare zi îl găsești pe drumuri, pentru a vorbi în nenumărate locuri în care este chemat. E când la Bârlad, când la Constanța, când la Botoșani, pentru a grăi cuvântul lui Dumnezeu în numeroase biserici.

În București, a pășit și spre alt teren de grăire decât în biserici: în fabrici. În curgerea lunilor Martie și Aprilie a. c., a vorbit la *Fabrica de chibrituri*; la școala *Mașina de pâine*, la atelierele *Grigore Alexandrescu*, la atelierele *Gri-vița* ale Căilor Ferate, ducând cuvântul cel bun lucrătorilor. Frumoasă activitate! B. O.

lui cultural al mănăstirii și să contribuie la ameliorarea vieții sufletești a credincioșilor.

Dl V. G. Ispir, secretar general la Ministerul Cultelor, face o paralelă între cursurile de vară dela Vălenii de Munte ale d-lui N. Iorga, între cursurile dela Sibiu ale minorității germane din România, și între cursurile de vară social-creștine dela Mănăstirea Neamțu care și-a luat greaua sarcină de a crea și modela spiritele pentru o misiune sfântă. Sfătuiește pe călugării Mănăstirii Neamțu să caute a înțelege rolul social, cultural și religios pe care l-a avut și va trebui să l-aibă și în viitor Mănăstirea Neamțu. «Creștinismul social nu este o doctrină nouă, dar actuală, pentru că tinde a face din preot un nou factor, și poate cel mai însemnat factor de cultură, în viața românească și ortodoxă».

Au fost prezenți la deschiderea cursurilor de vară preoții din comunele vecine, autoritățile de stat, de județ și plasă, administrație, școală, prefectul județului Neamțu și Ciuc, o mulțime de intelectuali mireni, cari dela mari distanțe au venit să asculte aceste cursuri.

Din activitatea clerului

(Sfârșit)

Între pământul mănăstirii existente înainte cu 200—300 de ani bravi creștini boholțeni au ridicat un semn al credinței, o cruce tocmai unde fusese sfântul altar al acelei mănăstiri, și în jurul acestei cruci acolo după dealul Galațului, «în făget la mănăstire» cum numesc boholțenii acest loc sfânt pe hotarul lor, feciorii satului Boholț des de dimineață au ieșit afară în grup și au făcut din lemne de mesteacăn și brad: altar cu front, loc pentru bărbați și loc pentru femei.

Mai de dimineață sosesc gălățenii cu sf. antimis, icoane, cărți, sfeșnice puse pe carul cu boi, în frunte cu preotul lor Aron care ducea în brațe chivotul vechi al bisericii lor cu hramul sf. Ioan botezătorul, apoi și boholțenii cu aceleași odoare pe alt car — și puse toate la locul lor — s'a făcut liturgia în sobor sub cerul liber acolo între coastele pitorești din dosul celui mai înalt deal al Galațului, al cărui vârf se vede dintr'un deal al Târgului-Murășului — preste care și vârful mai înalt, Negoii din munții Făgărașului...

Era ceva încântător — când serviciul divin se începuse, și credincioșii mic și mare alergau de peste dealuri, coborând în văi și apoi ajungând la locul sfânt, își făceau cruci.

În decursul liturgiei, la ectenia pentru morți, a fost pomenit episcopul Macarie și călugării acestei mănăstiri, precum și preoții Vasile și Ioan din Boholț, cari au susținut ortodoxismul față de papistași, — cari cu putere de stat au împrăștiat pe călugării ortodocși, — și biserica lor cu clopotul și toaca le-au strămutat în satul Boholț, ca să aibă unde se ruga acei cari cu forța au fost trecuți la uniți. După «Liturgia în sobor» și după sfîntirea apei, cu care s'a sfîntit Crucea ridicată, preotul Galațului Nicolau Aron a ținut predică temeinică din cuvintele apostolului Iacob: «Nu oftați unul asupra altuia fraților, ca să nu vă osândiți, iată judecătorul înaintea ușilor stă... Ilie cu rugăciune s'au rugat ca să nu ploaie... și iarăși s'a rugat și cerul a dat ploaie, și pământul a crescut roada sa». Apoi și preotul Boholțului Ioan Conora a ținut a doua predică, despre credință, spunând că în zilele noastre credința la oameni a scăzut, rădăcinile ei nu-și mai primesc umezeală în pământ, și rodul pomului nu se mai vede ca în trecut. Au colaborat preoții Gheorghe Șolca și Vasile Floca, care a primit cele două predici dela Aron și Conora în scris.

Amintesc în acest raport, că Boholțul își are azi un harnic primar, Vasile Joanta, care a stăruit mult la reușita serbătorii.

Materialul acestui cerc religios va fi discutat într-o conferință a fețelor bisericești, și — la anul cu bine.

Nicolae Aron
vice-președinte.

Vasile Floca
secretar.

Știrile zilei

Ziua natală a Suveranului.
M. Sa Regele Ferdinand I. împlinește astăzi în 11/24 August etatea de 58 de ani.

Monetă metalică va fi pusă în circulație, peste câteva luni, în locul biletelor de 1 și 2 lei. Se vor bate monete în valoare de 400 milioane de lei: 200 milioane piese de 1 leu, și 200 milioane de câte 2 lei. Compoziția metalică a monetelor românești, aleasă dintr'un aliaj în care predomină cupru, este asemănătoare monetei parisiene, emise pentru ușurarea circulației monetare.

Pocăitii. La Iași s'a produs un conflict între un grup de adventiști și între autoritățile bisericești. Adventiștii adevărați au refuzat să se supună ritului ortodox obișnuit la înmormântări, deși voiau să facă o înmormântare în cimitirul ortodox «Eternitatea» din acel oraș. Autoritățile bisericești, în unire cu cele comunale, au oprit pe viitor înmormântarea în cimitirul ortodox a adventiștilor decedați.

Himen. Domnișoara *Veturia Groza* fiica preotului nostru Ioachim Groza din Ponor, prot. Lupșa, și absolventul de teologie *Emil I. Felea*, fiul preotului Gheorghe Felea din Ciuru-leasa, logodiți.

Disolvare. Asociația germană pentru apărarea drepturilor minorităților — care funcționa în Posnania, — a fost disolvată și fondurile sale confiscate de guvernul polonez. Asociația primea ajutoare dela Berlin. — (Emke dela Cluj de unde primește ajutoare?)

Tarife exagerate. Din cauza tarifelor exagerate, pe care le cer muncitorii tipografi, toate editurile din Germania centrală au hotărât să închidă. Editurile de cărți științifice se văd silite a nu mai tipări, deoarece prețurile de imprimare întrec de trei ori tariful în aur în timp de pace. În aceste condițiuni editorii nu mai au posibilitatea să vândă cărțile nici în Germania, și nici în străinătate.

Pedeapsă. Ziarul din Berlin, Deutsche Tageszeitung, a fost oprit să apară timp de trei zile, pentru atacuri împotriva guvernului și a noului cancelar Stresemann. — Asemenea pedepse trebuie aplicate și împotriva ziarelor noastre minoritare, care ne dușmănesc zilnic și caută sprijin peste hotarele țării.

Un comitet de dame maghiare ardeleneg pregătesc un memoriu către M. S. Regina, pentru a se plânde de «prigonirea» limbii. Memoriul se adresează *pro forma* către Suverană, — în realitate este menit agenților de propagandă împotriva țării.

Act de mulțămire. Subscrisul în numele parohiei mele Șard prot. Sighișoara, aduc și pe calea aceasta cele mai călduroase mulțumiri credincioșilor aflați în America, cari au binevoit a dăruia la colecta întreprinsă de dl *Ioan Al. Câmpianu*, în folosul bisericii noastre. Credincioșii cari au dăruit sânt următorii: I. Al. Câmpian 5 dol. I. Toma 5 dol. I. Rotariu 5 dol. I. Mechiaș și fam. 2 dol. I. Neag și fam. 2 dol. S. I. Babeș 2 dol. I. Curuț 2 dol. I. Ștefan 25 c. N. Pupăză 1 dol. M. Țifrea 1 dol. I. Țifrea 1 dol. D. Georgescu 1 dol. D. Popp 1. dol. M. Lupuș 50 c. M. M. Lupuș 50 c. I. Șipot 30 c. I. Vida 1 dol. G. Câmpian 1 dol. A. Petriș 1.50 c. Schimbați gata în bani trimiși 6.515 Lei.

Pr. Ion Dan.

Act de mulțămire. Subscrisul în numele parohiei mele Șard, jud. Târnava mică, aduc și pe calea aceasta mulțămiri credincioșilor aflați în America, cari au dăruit la colecta întreprinsă de fiul comunei noastre N. T. Lăpădat în folosul maicii noastre biserici.

Lista donatorilor este următoarea: N. T. Lăpădat, N. Gligor, câte 2 dol. T. Bordan, G. G. Beian, I. Bănuț, I. Todoran, I. Nicoară, Fam. Z. Bodogăian, Fam. L. Jurjiu, V. Becuș, Fam. M. N. Teșculă, Fam. N. Hoghibeli, Fam. N. Istrate, Fam. B. Jăcan, I. Șandru, I. I. Teșculă, A. Bălaj, A. Simon, Fam. G. Deneș, Fam. T. Istrate, V. Faur, N. și Ana Deneș, Fam. V. Saschiz câte un dolar. S. Dârloșan, I. Petri, M. Lup, N. Chiș, N. Știf, I. Giocloș, G. Șegejdi, Z. Maier, F. Bogdan, D. Zosim, Ș. Ursan, N. Radu, G. N. Lăpădat, V. Suci, N. D. Nilca, I. Rucoi, I. Fiscu, N. Hoghea, Ș. Dârloșan, I. Martin, R. Stoica, A. Chiș, Fam. N. Popa, I.

Gligor, B. V. Gheorghiu, M. Dița, I. Grusea, A. Crăciun, E. V. Novatchkoff, T. Hozăș, V. Gligor, M. Bozzak, N. Poncii, M. Boitoș, D. Bleahu, V. Popa, I. N. Bărsan, V. Morariu, V. Săteu, I. Micu, I. Bucelea, A. Harabala, G. Scortan, I. Contor, I. Crăciun, Fam. I. Filip, Fam. N. Părvu, Fam. N. Țintea, Fam. V. Șarban câte 50 cenți. G. Bleahu 40 cenți. V. Bogdan 35 cenți. Fam. I. Neagu 30 cenți. N. Mihailă, Ș. Morar, T. Podea, T. Suciu, N. Popa, C. L. pădat, N. Dăngulea, M. Jurju, M. Chiș, T. Țitei, P. Bleahu, P. Boitoș, I. O'ari, P. Lazăr, D. Buskner, I. Gligor, V. Cădar, I. Bichiș, N. Anastase, N. Florea, G. Dragomir câte 25 cenți. S. Mozeș 15 cenți. I. Dârloșan 10 cenți. Total 56 dolari 05 cenți. — Care sumă o am predat băncii The Old National Bank, of Fort Wayne, Indiana, U. S. America, în ziua de 12 Mai 1923, pentru care sumă mi-au emis Checul cu nr. 7689, cu data de Mai 1923, valabil de suma de Lei 10.769: — Scris valuta, zece mii șapte sute șasezeci și nouă lei, care sumă mi au schimbat o după cursul zilei, sus amintite, lei 192,30 bani. Care sumă este plătită de către Banca Marrosch Black & Co, din strada Paris, nr. 4 București. Dat în orașul Fort Wayne, Indiana, U. S. America, la 16 Mai 1923. *Pr. Ion Dan.*

Lectură de recomandat

Naționalismul, de Rabindranath Tagore. În românește de Alex. Busuioceanu, Prefața de Nichifor Crainic. Edit. Cultura Națională 1923. (35 lei). — O carte, care a făcut mare valvă în timpul din urmă. Autorul ei, reprezentant al Indilor, Tagore, care a câștigat premiul Nobel anii trecuți, se bucură de o deosebită vază între conaționalii săi. Cartea conține acuze, în cea mai mare parte îndreptățite, la adresa spiritului ce domnește în Europa actuală. Un rechizitor zdrobitor la așa-zisa «cultură», europeană. De multe ori îți vine, citind cartea să-ți pleci capul, rușinat, tu, europeanul înaintat pe cărările răului. O pledoarie strălucită pentru milă, pentru colaborare, pentru știința în slujba umanității.

Se pot prea bine discuta unele teze ale lui Tagore. De multe ori identifică autorul naționalismul cu șovinismul, în dorința sa fierbinte de a combate orice manifestare egoistă a naționalismului. Un naționalism sănătos are totdeauna rațiunea de a fi, — câtă vreme șovinismul te dă de mal: dovada, în războiul recent, căderea Ungariei.

De sigur și antiteza: Orient și occident este dusă la extrem: — Tagore este mare poet. Nu va fi Orientul atât de pașnic precum ni-l descrie, cu toate că esența doctrinelor budhiste poate să fie pasivitatea față de războinicia europeană. Nota etică, idealismul care vrea să ni l însufie Tagore în vremurile acestea de grea cumpănă, sânt cât se poate de vrednice de re-marcate. Ne oferă medicină sufletească. E o vervă de apostol în scrisul său.

Cine vrea să cunoască atmosfera actuală și să audă șgomotul furtunii, care se apropie, dacă nu ne trezim, în Europa, va trebui să citească opera aceasta. *H. P. P.*

Nr. 515/923

(114) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II-a din Ucea de sus, protopresbiteratul ortodox român al Avrighului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și subștearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral în Avrigh, județul Sibiu, până la termenul susindicat, având a se prezenta în vre o Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a cânta, cuvânta eventual a celebra, și face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrigh, 30 Iulie 1923.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al Avrighului în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Căndea,
protopop

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

„CETATEA”

Bancă Economică-Comercială S. A. Brașov.

Concurs

pentru ocuparea următoarelor posturi de funcționari la Banca «Cetatea»:

1. 4 posturi de contabili și ajutoare de contabili la Centrală în Brașov.

2. 2 posturi de funcționari la Sucursala Cohalm.

3. 2 posturi de funcționari la Sucursala Toplița-Română.

Condiția pentru ocuparea acestor posturi este absolvirea unei școale superioare de comerț cu certificat de bacalaureat și practică de bancă. La cereri se vor anexa, pe lângă certificatul de bacalaureat, certificatele de servicii și curriculum vitae.

Cei cu studii academice vor fi preferiți.

Retribuția materială se va face în conformitate cu Tabloul de salariare în vigoare și Pragmatica de servicii a institutului.

(112) 3—5

Banca „Cetatea” S. A.
Direcțiunea Generală

La Librăria Arhidiecezană

Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 45

se pot căpăta

toate manualele pentru Seminarul teologic «Andreian», Liceul de băieți, Liceul de fete și Școala primară etc. precum și tot felul de recvizite școlare, cu prețuri moderate.

Nr. 470/923

(115) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I din Sebesul de jos, protopresbiteratul ortodox român al Avrighului, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat și stolele satorite prin concludul comitetului parohial din 4/17 Iunie 1923 precum și locuința în natură.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și subștearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral ortodox român al Avrighului în Avrigh, județul Sibiu, până la termenul susindicat, având a se prezenta în vre o Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a cânta, cuvânta, eventual a celebra și face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrigh, 20 Iulie 1923.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al Avrighului în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Căndea,
protopop.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școalele secundare:

Ziarul de casă.

Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale. Coale pentru registrele de exhibite.

Tipărituri pentru bugetele școlare.

Procese verbale la examenele particulare.

Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.

Bilet de informație la însușări pt. fiecare elev.

Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școalele primare:

Registre pentru absenții și clasificatii.

Matricole școlare.

Cronica școlară.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dluu Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

FRĂȚIETATEA

institut de credit și econ. soc. pe acțiunii în Sadu.

Convocare

P. T. Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Frățietatea» se invită în senzul §§. 18, 28 din statute la o

Adunare generală extraordinară

care se va ținea în Sadu la 3 Septembrie 1923 la ora 2 p. m. în localul institutului cu următorul

PROGRAM:

1. Urcarea capitalului societății.
2. Modificarea unor paragrafi din statute.

În caz că pe ziua fixată nu s'ar prezenta membrii în număr corăspunzător, adunarea se va ținea cu 8 zile mai târziu, adică în 10 Septembrie 1923.

Domnii acționari, cari în înțelesul §-20 din statute voesc a participa la aceasta adunare, sânt rugați a-și depune la cassa institutului sau la «Albina» în Sibiu acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală.

Sadu, la 22 August 1923.

(115) 1—1

Direcțiunea

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 30 Lei.

Mersul trenurilor în Sibiu

Valabil din 1 Iulie 1923.

Plecare spre:		Sosire dela:	
Copșa-mică	dim. 2:30	București	dim. 1:45
Piatra-Olt	dim. 3:—	Copșa-mică	dim. 2:10
Vințul-de-jos	dim. 4:05	Cisnădie	dim. 6:54
Făgăraș	dim. 5:05	Făgăraș	dim. 7:18
Cisnădie	dim. 5:20	Agnita	dim. 8:50
Săliște	dim. 8:10	Copșa-mică	dim. 9:—
Copșa-mică	dim. 10:20	Vințul-de-jos	dim. 9:10
Cisnădie	d. a. 12:25	București	dim. 9:30
București	d. a. 13:45	Cisnădie	d. a. 13:45
Făgăraș	d. a. 14:15	Făgăraș	d. a. 14:13
Copșa-mică	d. a. 14:50	Copșa-mică	d. a. 14:40
Cisnădie	d. a. 17:05	Piatra-Olt Buc.	d. a. 16:15
București	d. a. 17:40	Agnita	d. a. 16:50
Agnita	d. a. 17:45	Vințul-de-jos	d. a. 16:55
Vințul-de-jos	seara 19:40	Copșa-mică	seara 19:15
Copșa-mică	seara 20:—	Cisnădie	seara 18:20
		Săliște	seara 20:40

Băile Ocna Sibiului

Plecare:		Sosire:	
Sibiu-Ocna	6:20, 9:02, 13:55, 16:30, 19:28	Ocna-Sibiu	7:25, 12:41, 15:35, 17:35, 20:46.

Reclama este

sufletul comerțului

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane